

BEVEZETŐ

Történelmünk fehér foltja

A történelemírásból kimaradt a vajdasági magyarokkal megtörtént, 1944-ben kezdődött, majd pedig 1945-ben folytatódott véres eseménysorozat. Arról már sokat írtak, és az iskolában is tanultunk, hogy mi is történt 1942-ben, amikor a magyar katonaság bevonult Bácskába. Éppen ezért én most arról szeretnék írni, amit a történészek mind a mai napig nem dolgoztak fel, és talán nem is hajlandóak elismerni a történeteket. Azt gondolják talán, ha nem beszélnek a szörnyű tettekről, akkor mi is elfelejtjük, és a világ sem vesz róla tudomást. Azonban ami megtörtént, azt nem lehet meg nem történtté tenni, ugyanúgy azt sem, ami 1942-ben történt.

Minden éremnek két oldala van, esetünkben sajnos csak az egyiket világították meg, a másikat pedig igyekeznek eltakarni. Itt a végső ideje, hogy felemeljük ezt az érmét, hogy látszon mindkét oldala, ismerje meg az igazságot az egész világ! Szolgáljon elrettentő példaként az emberiség számára, ha másért nem, csak azért, hogy soha többé ne ismétlődjön meg, mert a bosszú csak újabb bosszút és gyűlöletet szít.

A háborúk mindig kegyetlenek, szedik áldozataikat, eközben nem válogatnak, nem kímélik az ártatlanokat sem. A katonák teljesítik feletteseik parancsait. Így volt ez 1942-ben is, amikor a magyar hatóságok sok szerbet, zsidót, de magyart is kivégeztek. Közöttük ártatlanokat is. Az 1942-es razzia Csúrogon is szedte az áldozatait, ez tudott dolog, hiszen minden évben megemlékezünk a „hideg napokról”. Azt viszont nagyon kevesen tudják, hogy 1944-ben milyen szörnyű megtorlás volt erre a válasz. Ezekről a véres napokról nem volt szabad megemlékezni. Ötven éven keresztül belénk táplálták a kollektív bűnösség érzetét, pedig 1944-ben már nálunk nem volt „idegen hadsereg”, akik az 1942-es vérengzésért bűnösök voltak, már régen messze jártak. Mégis a helybéli ártatlanokon álltak bosszút. Talán felsőbb parancsra tették, és ebben a helybéli szerb lakosok jeleskedtek.

A véres bosszú, ami végigsöpört Bácskán – Csúrogon, Zsablyán és Mozsoron tetőzött. Ezt a három falut teljesen megtisztították a magyar lakosságtól, mintha a csecsemőktől az aggastyánokig mindenki bűnös lett volna. Ezekről az atrocitásokról hivatalosan nem vagy csak nehezen lehet adatokat szerezni. Mind a mai napig a levéltárak ajtóit zárva vannak a kutatók és a túlélők előtt. Áldozataink nagy részéről nem szerezhettünk be halotti anyakönyvi kivonatot, mert nem lett bejegyezve, hogy meghaltak, hogy likvidálták őket.

Így tehát csakis a túlélők visszaemlékezésére, elbeszéléseire vagyunk utalva, ha bármit is meg szeretnénk tudni a történetekről. Néhány visszaemlékezést szeretnék most az olvasó elé tárni, hogy azokból kíséreljen meg képet alkotni az eseményekről, történelmünk eddigi fehér foltjáról. Az áldozatok hozzátartozói mesélnek e könyv lapjain, azok, akik megjárták és túléltek a poklok poklát. Ők ötven éven

keresztül emlékeik között őrizték azt a keserűséget, fájdalmat és gyászt, ami 1944–45-ben történt velük. Sokan még gyermekeiknek sem beszéltek a szörnyű eseményekről, a szavakkal együtt igyekeztek lenyelni az emlékek hatására feltóduló könnyeket is. Közülük néhányat sikerült megszólaltatni, ők mindnyájan egyként vallják, azért imádkoznak, hogy soha ne ismétlődjön meg az, ami 1942-ben, és ami 1944–45-ben történt.

Nem akarnak bosszút állni, azt szeretnék, ha nemzetiségtől függetlenül emberhez méltóan együtt tudnánk élni.

A falu szélén állt és ott áll ma is egy szélmalom. Nem messze volt tőle a téglagyár, közöttük pedig a sintérgödör. Ide dobálták a kivégzett csúrogi és a környékbeli magyarokat, a gyűlölet és a bosszú áldozatait. Csontjaikat néhány év múlva a szó szoros értelmében kilopatta a tettes, Tito rezsimjének a bandája, és a kúlai bőrgyárba szállította. Tehát a halottainkon is genocídiumot hajtottak végre.

Mindezekről a szélmalom tudna mesélni, ha beszélni tudna. A területet, apáink sírhelyét ma gaz és szemét borítja. Az áldozatoknak nincs fejfájuk, a sírjukon nem nyílik virág.

Emléküket csak a szívünk őrzi.

A csúrogi szélmalom